

LUNDS UNIVERSITET

Föreläsning 2. Kulturarvets digitalisering – en mediehistoria

ABMF10 (7,5 hp)

Professor Pelle Snickars
Institutionen för kulturvetenskaper

Gipssalen på Nationalmuseum
avbildad på ett fotografi från 1907.
I den fanns gipsavgjutningar av
skulpturer, det vill säga kopior av
konstverk – till skillnad från museets
Marmorgalleri (med original-
skulpturer).

I takt med att ett begrepp som original (snarare än representativ kopia) gjorde insteg i den museala vardagen försvagades gipsernas ställning.

1914 beslutade Nationalmuseum att magasinera alla inköpta gipsavgjutningar.

**Autentiskt kulturarv versus medial
reproduktion:**

originalobjekt | modell ("afbildning")

konst | kopia (i foto eller gips)

**Föreställning att medial
dokumentation förvränger
ett autentiskt kulturarv.**

Kulturarvets mediehistoria : dokumentation och
representation 1750-1950 / Pelle Snickars.

Snickars, Pelle, 1971- (författare)

Föreningen Mediehistoriskt arkiv (utgivare)

ISBN 9789198580167

Publicerad: Lund : Föreningen Mediehistoriskt arkiv, [2020]

Tillverkad: Halmstad : Bulls Graphics, 2020

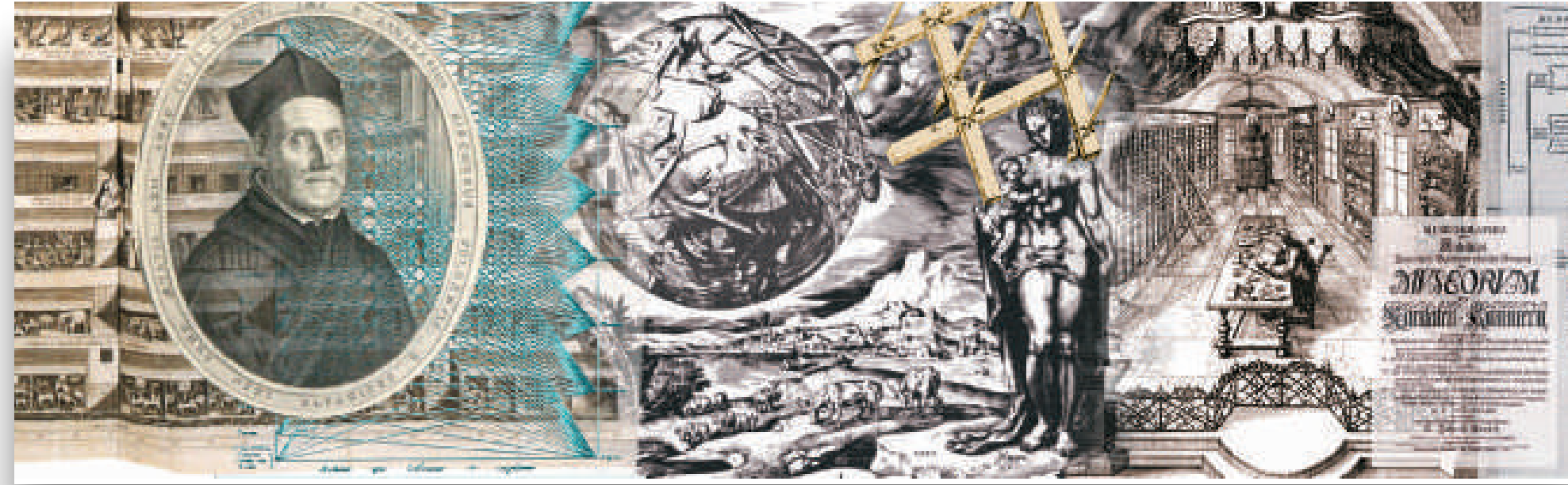
Svenska 624 sidor

Serie: Mediehistoriskt arkiv, 1654-6601 ; 48

Bok

Theorizing Digital Cultural Heritage

A Critical Discourse

edited by Fiona Cameron and Sarah Kenderdine

Introduktion & kapitel 3.

3 *Beyond the Cult of the Replicant: Museums and Historical Digital Objects—Traditional Concerns, New Discourses*

Fiona Cameron

Prevailing debates on the meaning and relationships between historical collections and virtual/digital “historical” objects are bounded by established heritage discourses, material culture paradigms, and the object-centeredness of museum culture. Digital objects, their value, meaning, and presence, have been informed by these conventions and subsequently judged from the standpoint of the “superior” physical counterpart. Furthermore, the use and intention of digital “historical” objects are rooted in older conventions of representation, that is, as historical documents, functioning materials, and as semiotic texts.

In referring to established theories of the material and immaterial, theorist Katherine Hayles (1999, 94) argues that technologies are cultural constructs, and therefore their subsequent meanings and imaginative uses are dependent on the cultural values and meanings attributed to them.

If we articulate interpretations that contest the illusion of disembodiment and these interpretations begin to circulate through the culture, they can affect how the technologies are understood and consequently how they can be developed and used. Technologies do not develop on their own. People develop them and people are sensitive to cultural beliefs about what technologies can and should mean.

Put simply, challenging the illusion of the immaterial can be a liberating force, opening up new discursive possibilities. Therefore, in this chapter I critically examine the debates around the original-material/copy-immaterial divide and map new definitions and terminologies for digital historical collections. Most research undertaken on destabilizing the material/immaterial binary and the mapping of new definitions and terminologies has been done in the field of digital art and the uses of multimedia in exhibitions.¹ This chapter takes these discourses in a new direction by rethinking definitions of, and relationships between, analog and digital historical objects drawing on

Auratiska museiobjekt & digitala kopior

År 2007 menade Fiona Cameron att digitalisering alltmer framstod både som en **möjlighet för ABM-sektorn** – och ett **hot**.

"The meaning and relationships between historical collections and virtual/digital 'historical' objects are bounded by established heritage discourses, material culture paradigms, and **the object-centeredness of museum culture.**"

Auratiska museiobjekt & digitala kopior

"Digital objects, their value, meaning, and presence, have been informed by these conventions and subsequently judged from the standpoint of **the 'superior' physical counterpart.**"

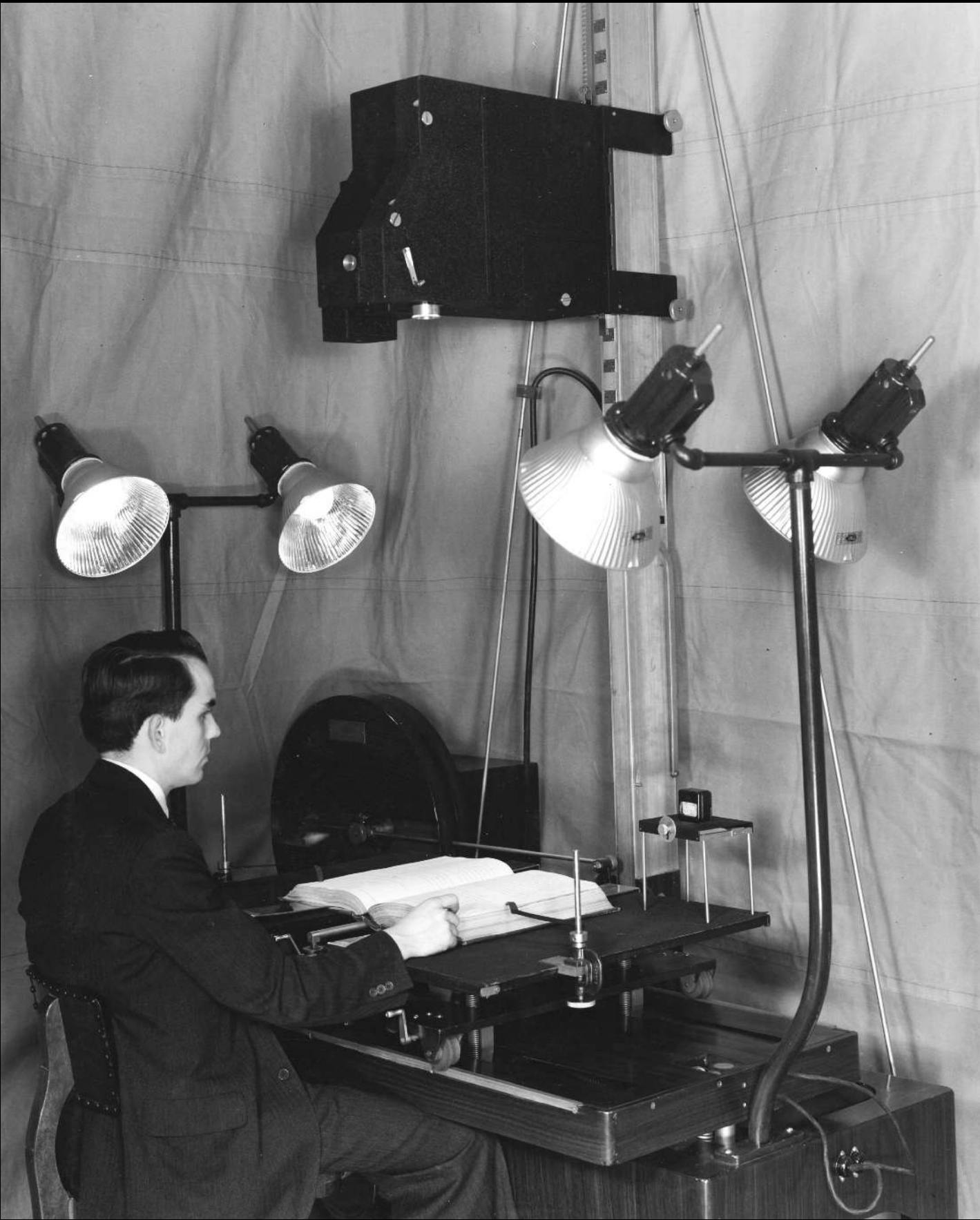
Cameron: the digital object as terrorist

Hon menar att digitala objekt alltid utgör **ett slags surrogat** – "the status of the **digital copy as inferior** to its non-digital original, and the potential of the former to subvert the foundational values and meanings attributed to the original.

Western concepts of object-centeredness, historical **material authenticity**, and aura play a central role in upholding this differential relationship."

The digital object as terrorist

Med en sådan optik utgör **all form av digitalisering en sorts reduktion**. Böcker och målningar i original görs om till sekundära bruksobjekt – som möjligen duger för forskning men som alls inte är något som ABM-sektorn egentligen ska ägna sig åt.

71. Filmning.
(E. Klein foto.)

Kulturarvets digitalisering

Idag (liksom tidigare) gör man emellertid klokt i att påminna sig att **nya medieteknikers användning** inom kulturarvssektorn gör att **synen på det förflutna förändras**.

I vilken medieteknisk form som kulturarvet dokumenteras och representeras spelar roll.

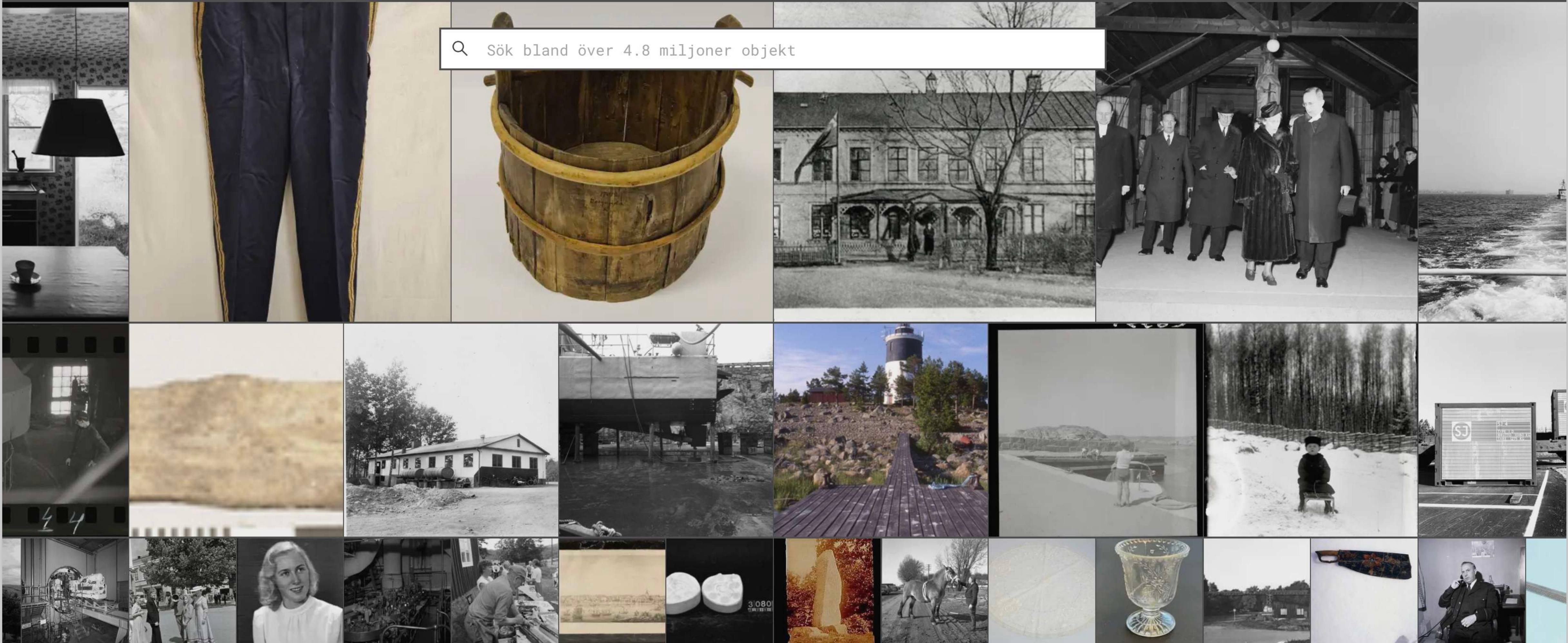
Kulturarvets digitalisering

Därtill: den **medietransfer som digitalisering** innebär är allt annat än ny. Kulturarvet har sedan länge varit **medialt bestämt och reglerat**.

Kulturarvets digitalisering

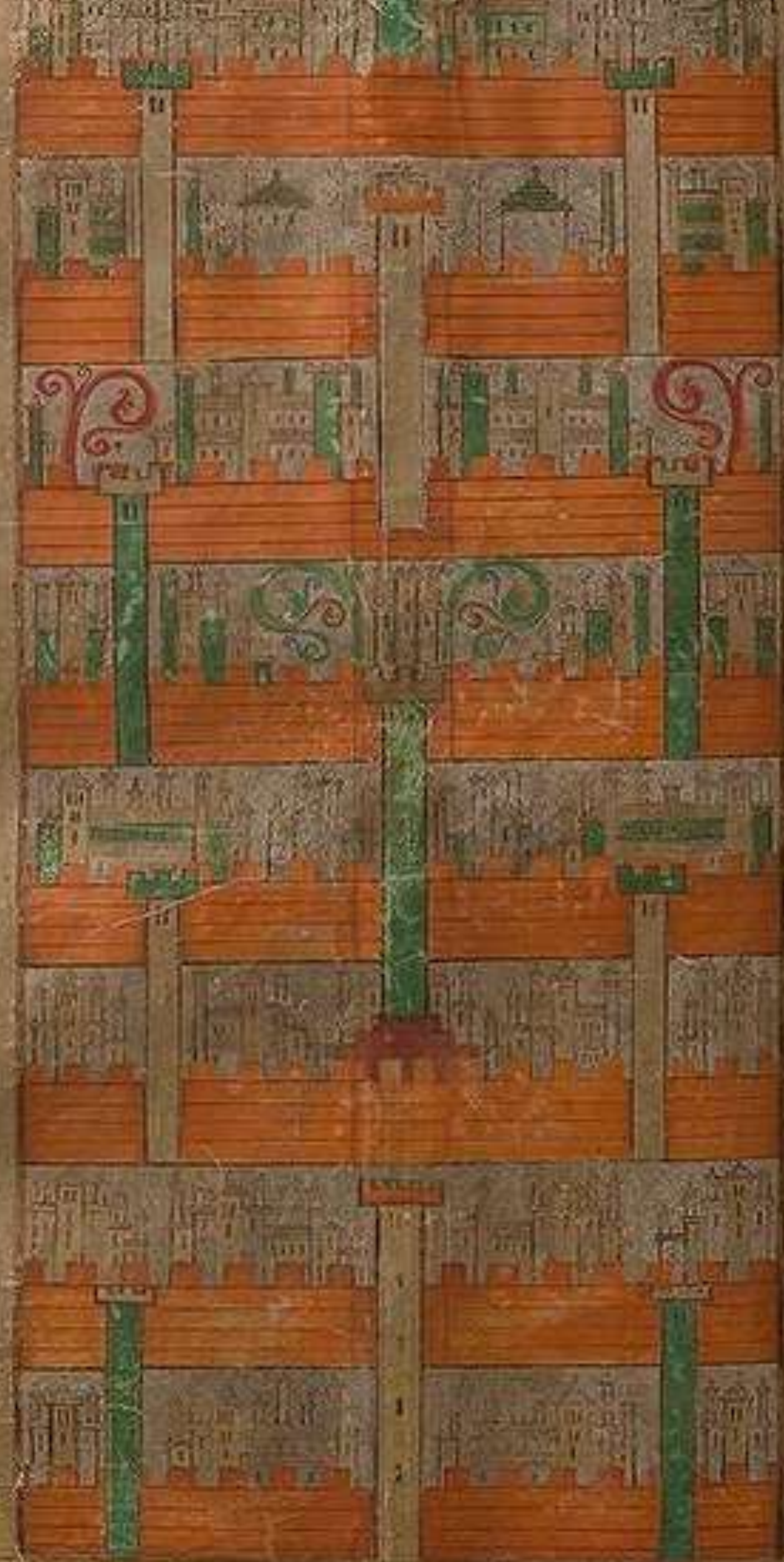
Samtidigt: hur bör man diagnostiera vår samtida belägenhet där **alltmer kulturarv kommer till oss i digitala format?** På en portal som DigitaltMuseum är ju **bilden av kulturarv** *default*.

 Sök bland över 4.8 miljoner objekt

... ytterst långsam bokdigitalisering.

KB & digitalisering

Kring 2010 fanns det fortsatt **knappt några digitaliserade böcker** på KB. Dagspress hade man påbörjat massdigitalisering av – även om det gick långsamt.

Kungl. biblioteket – Sveriges nationalbibliotek

[Söka](#) | [Bläddra](#)

[? Om tjänsten](#)

Digitaliserade svenska dagstidningar

Titel	Datum	Nummer
Blekingeposten	1852-1884	3219
Bollnäs tidning	1876-1880	200
Dalpien	1854-1926	5091
Fahlu weckoblad	1786-1821	1824
Faluposten	1869-1890	1392
Folkets röst	1849-1861	962
Gotlands tidning	1867-1888	1802
Göteborgs weckoblad	1875-1892	400
Göteborgs weckolista	1750-1758	414
Inrikes tidningar	1760-1820	5142
Jönköpingsbladet	1843-1872	3813
Kalmar	1864-1918	9088
Lindesbergs allehanda	1876-1880	265
Norra Skåne	1881-1897	2293
Norrköpings weckotidningar	1758-1786	84
Norrköpingskuriren	1858-1862	245
Post- och inrikes tidningar	1821-2006	9312
Posttidningar	1645-1820	4940
Stockholms Posten	1778-1833	895
Tidning för Wenersborgs stad och län	1848-1898	4762
Wermlands läns tidning	1871-1879	822
Wernamo tidning	1876-1884	432
Östergötlands weckoblad	1885-1895	165
Östgötaposten	1895-1917	716

KB & digitalisering

Orsaker – ja, det fanns både en påtaglig ovilja att förändra **nationalbibliotekens objekt**. Digitalisering innebar att **materialiteten** hos böcker (och tidningar) försvann – många ogilade denna reduktion.

Därtill var den allmänna **IT-kompetensen låg** – personal på KB var bibliotekarier som värnade nationalbibliotekets **bokskatter** begravda djupt nere i Humlegården.

[Biblioteket](#)[För bibliotekssektorn](#)[Pliktleverans och ISBN](#)

Söktjänster

[Sök och beställ](#) [Upptäck samlingarna](#) [Besök oss](#) [Forskning på KB](#) [Om oss](#)

[Startsida](#) • [Sök och beställ](#) • [Söktjänster](#) • [Kulturarw3](#)

Sök och beställ

Ansök om lånekort

Söktjänster

Arken

Bläddra

Data.kb.se

Digitala SOU:er

Digitaliserade kortkataloger

Digitalt riksdagstryck

Filmarkivet.se

Kulturarw3

Svenska webbsidor från mitten av 1990-talet och framåt.

I Kulturarw3 kan du söka bland mer än 500 miljoner svenska webbsidor. De äldsta sidorna är från 1997, då projektet startade.

Så söker du

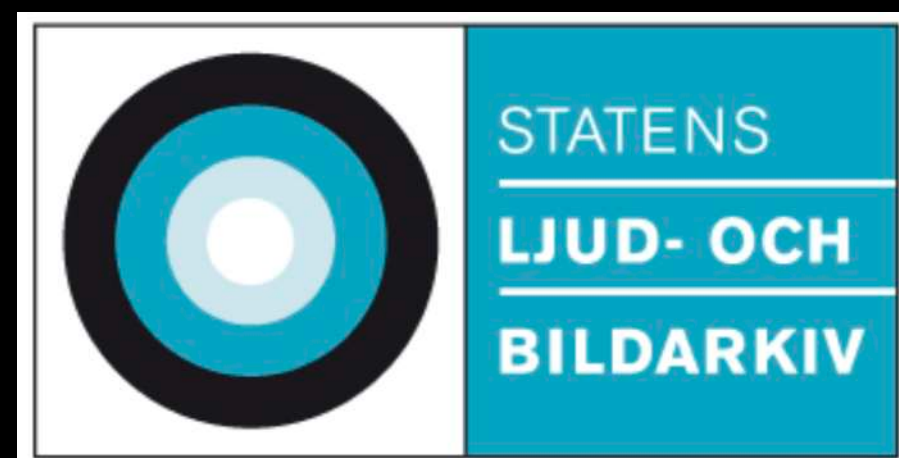
För att titta på de insamlade webbsidorna krävs att du kommer till KB i Stockholm och använder vår Kulturarw3-dator. Här anger du vilken webbadress (URL) du är intresserad av att titta på. Du kan alltså inte söka fritt på ett ord eller ämne, utan måste skriva in exempelvis "www.sf.se" för att hitta gamla sidor om Svensk filmindustri. Därefter kan du se vid vilka tidpunkter webbplatsen har samlats in.

Behöver du data för forskning?

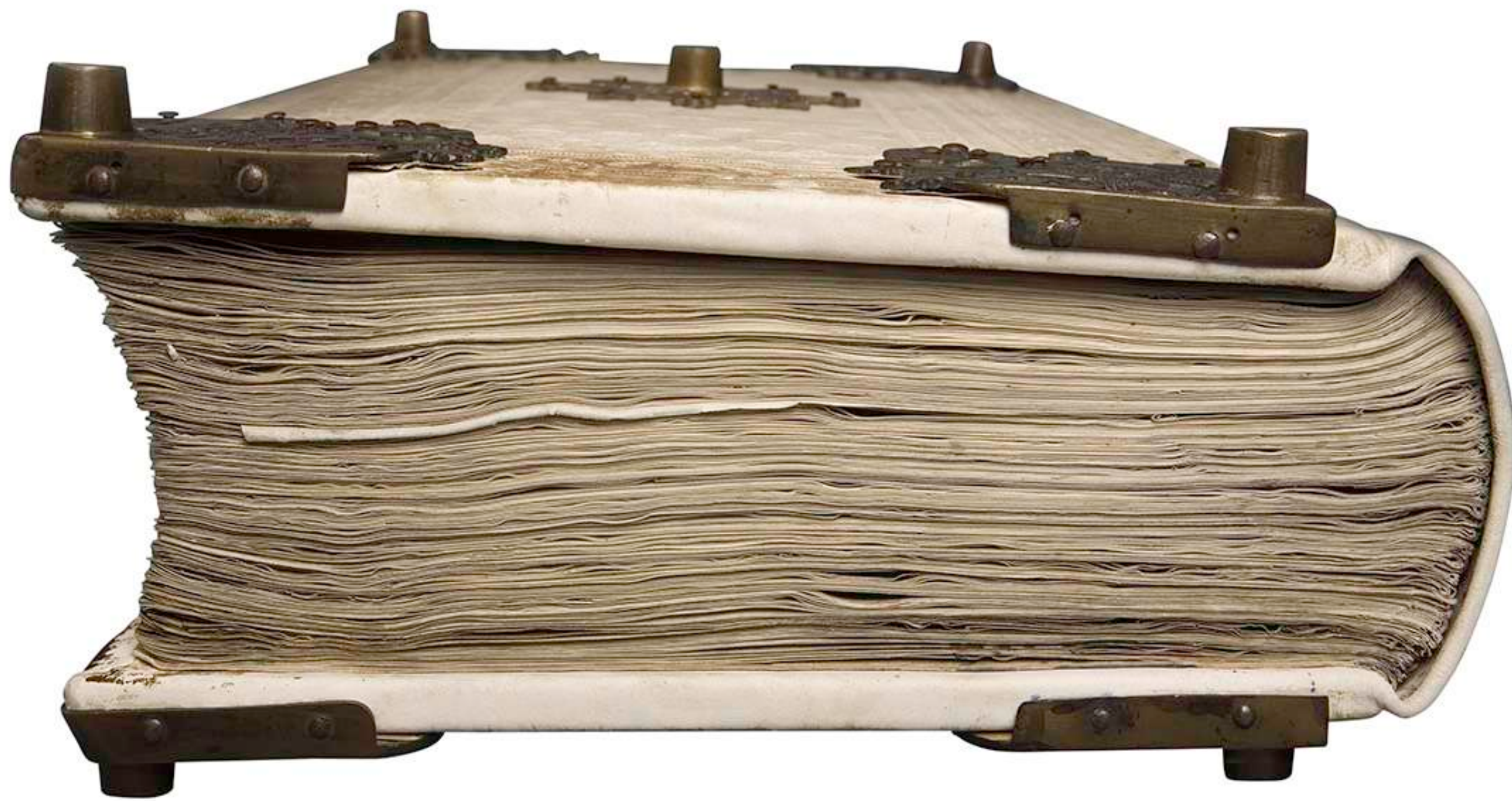
Hör gärna av dig om du vill göra mer omfattande forskning kring webbsidor.

Kontakt:
kulturarw3@kb.se

... KW3 som betydande undantag – en pionjärinsats.

... ett mediearkiv fyllt av kopior – och plastband.

KB, SLBA & massdigitalisering

På flera sätt var det denna **mediernas materialitet** – **praktband** jämfört med **sladdriga videokassetter** – som gjorde att SLBA kunde massdigitalisera sina samlingar medan KB knappt kom någon vart alls.

På KB var **materialitet överordnad innehåll** – på SLBA var det tvärtom. Om innehåll bevarades på video eller som digitala filer spelade ingen roll.

Kulturarvets digitalisering – som mediehistoria

Dagens föreläsning fokuserar på **tre områden**:

(1.) För det första vill jag lyfta fram den pionjärinsats som KB genomförde redan vid mitten av 1990-talet när man påbörjade insamling av svenska webbsidor.

Webb-arkivering och **digitalt bevarande** är ju tema i den bok av **Ian Milligan** som är kurslitteratur.

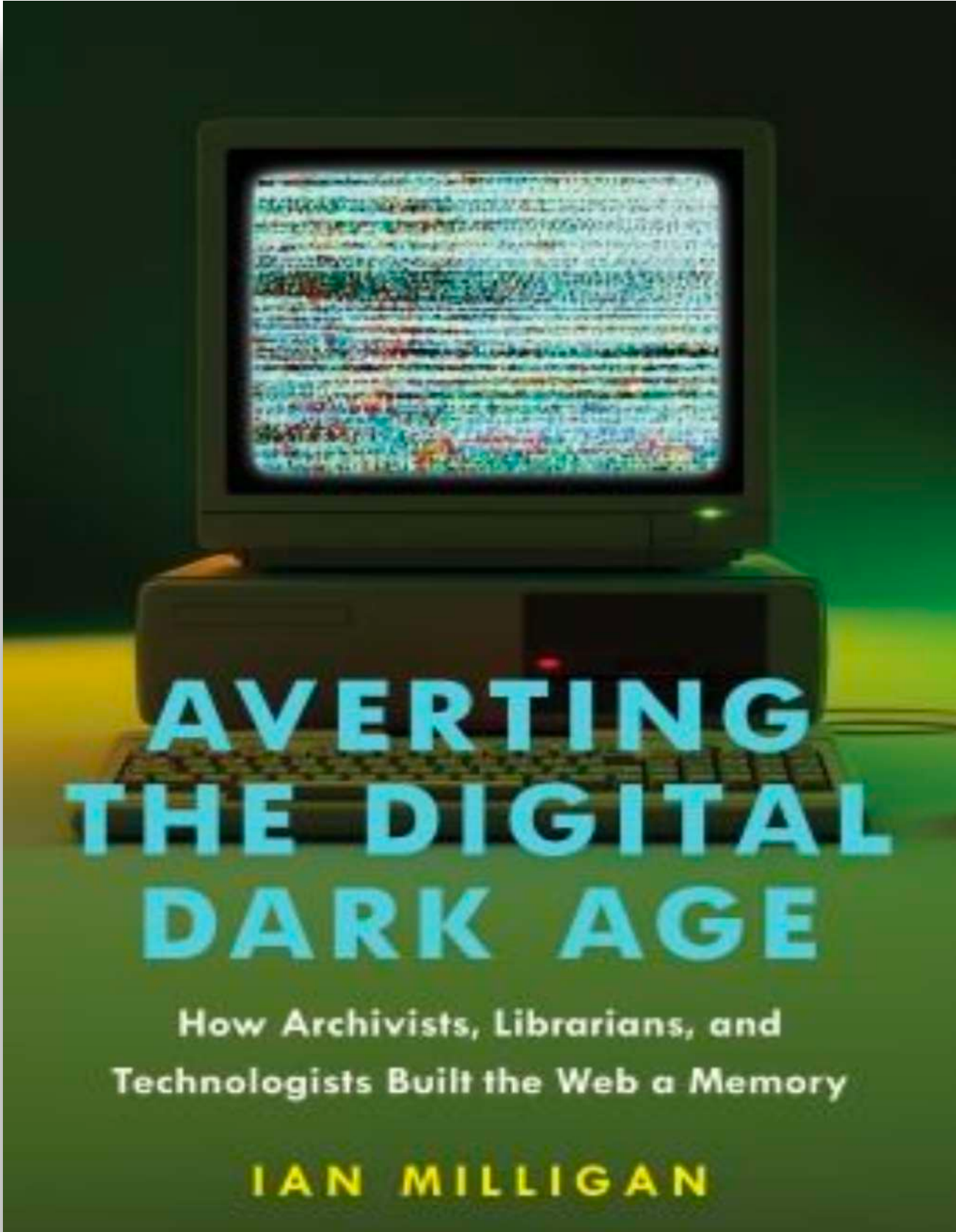
Kulturarvets digitalisering – som mediehistoria

(2.) För det andra vill jag fokusera på hur **SLBA** massmigrerade sina audiovisuella samlingar från och med mitten av 00-talet och framåt.

Kulturarvets digitalisering – som mediehistoria

(3.) Och för det tredje vill jag peka på **svårigheterna som Sverige haft att massdigitalisera kulturarv** – detta genom att ta upp **Digisam** – ett samordningssekretariat för digitalisering av kulturarv – som etablerades 2011 för att verka för en mer ”resurseffektiv digitalisering [och] komplement till regeringens nationella strategi för digitalt kulturarv” (Westin).

< | >

https://www.ianmilligan.ca

↻

Ian Milligan

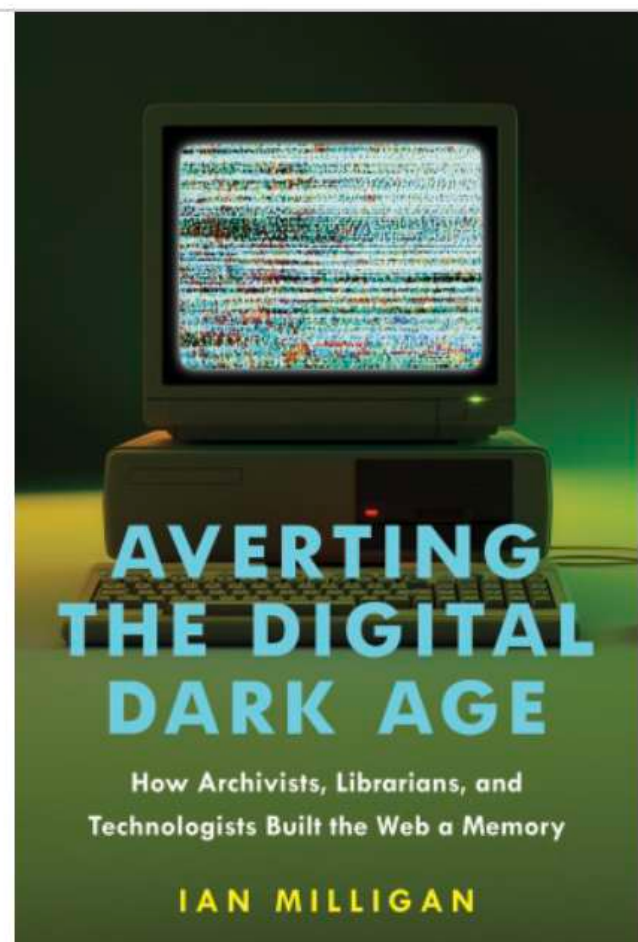
Home About Books Articles Media Keynotes Funding Contact

IAN MILLIGAN, FRHistS

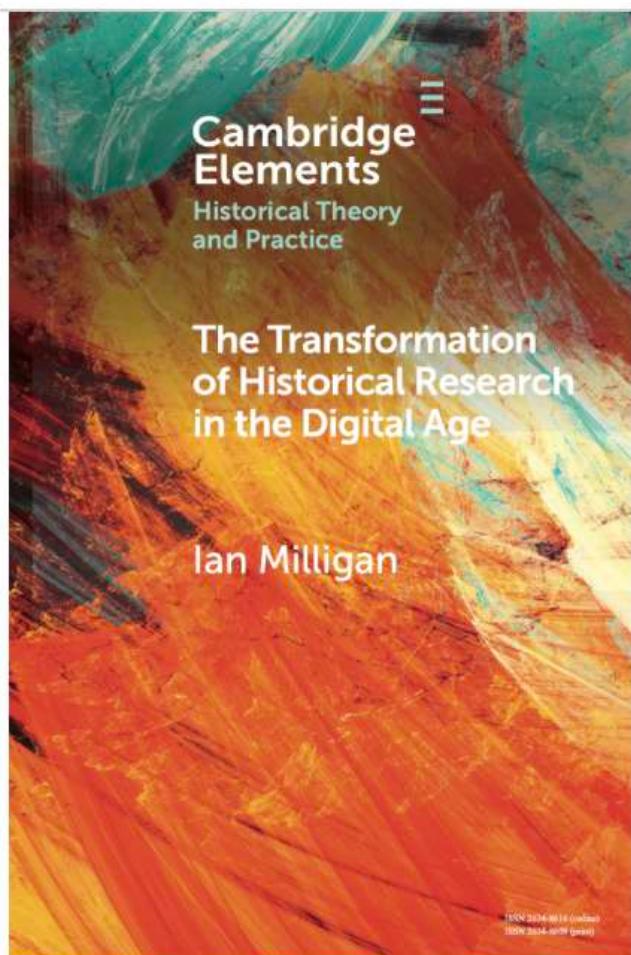
Historian of the Digital Age

Author of Averting the Digital Dark Age (JHU Press, 2024).

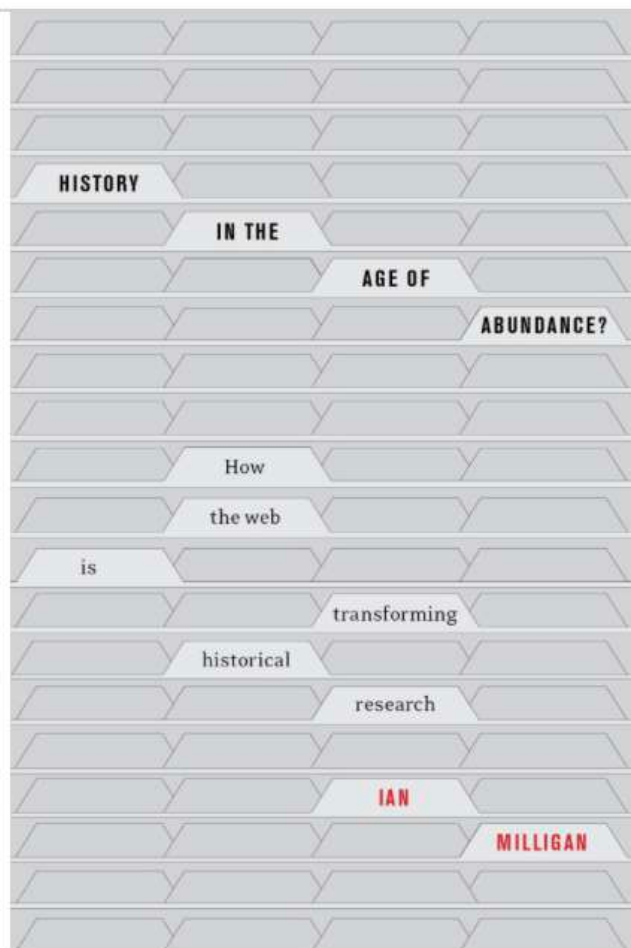

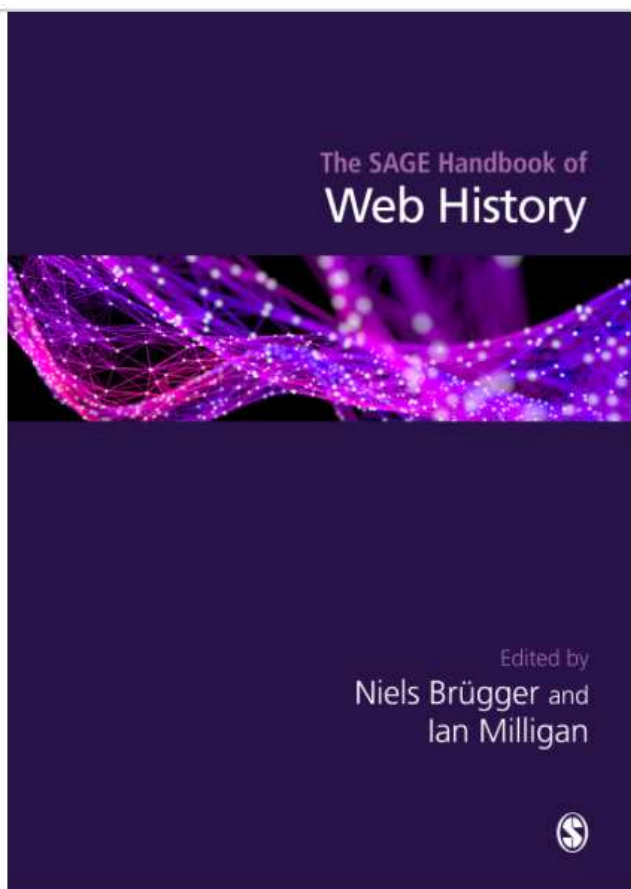
Averting the Digital Dark Age
How Archivists, Librarians, and
Technologists Built the Web a
Memory

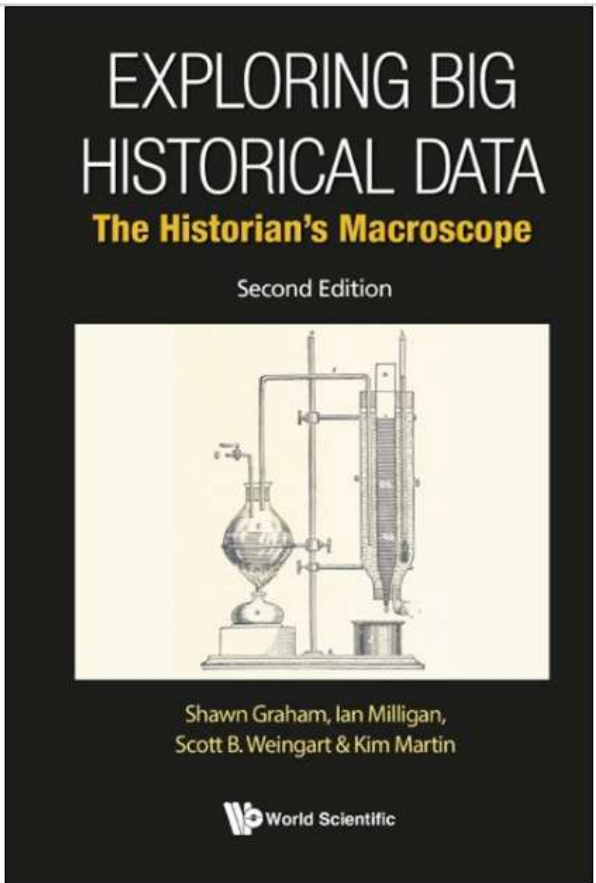
**The Transformation of
Historical Research in the
Digital Age**
Cambridge University Press, 2022

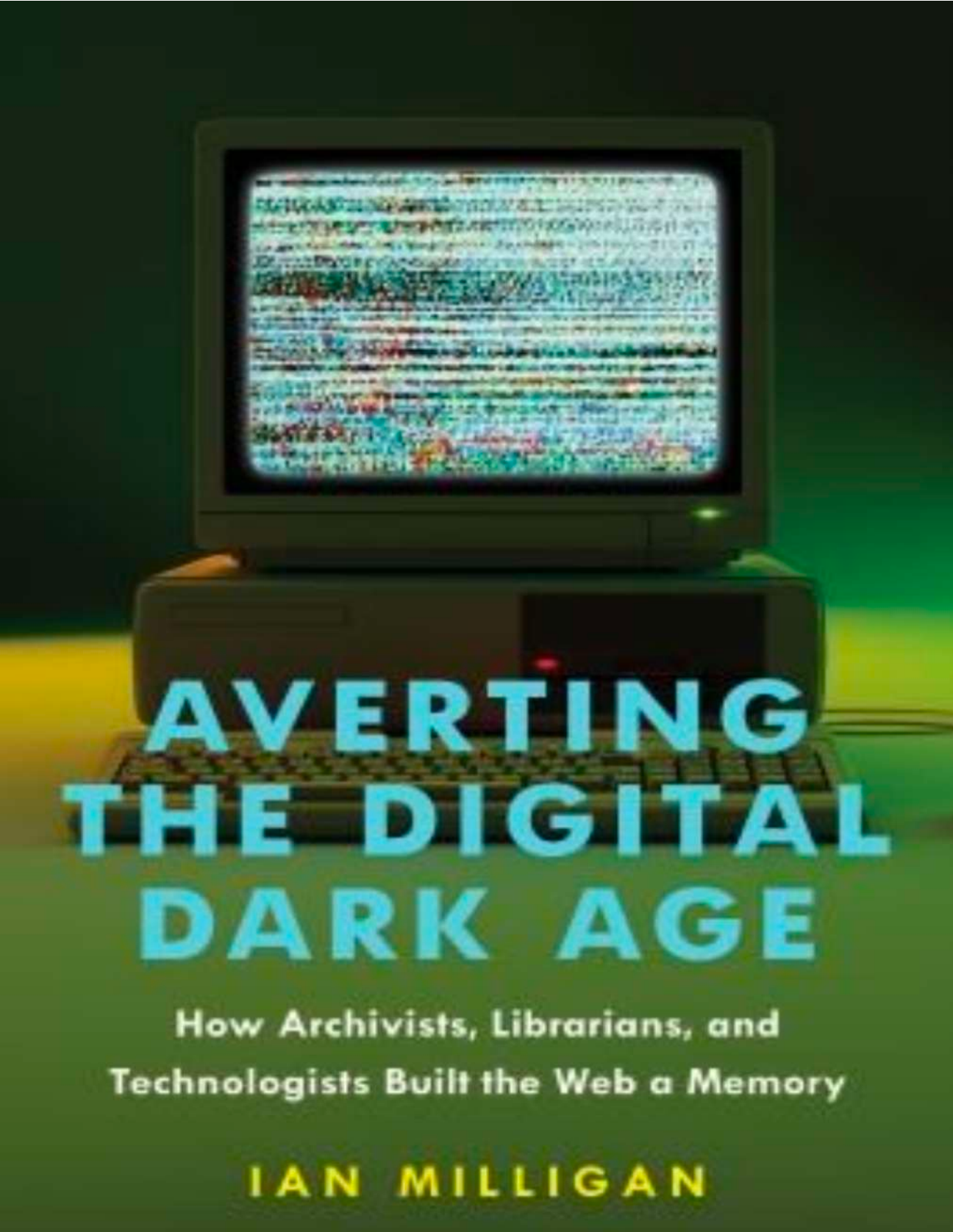
**History in the Age of
Abundance**
How the Web is Transforming
Historical Research

**SAGE Handbook of Web
History (ed.)**
Co-edited with Niels Brügger
SAGE, 2018

**Exploring Big Historical Data:
The Historian's Macroscopic,
2nd Edition**
Co-authored with Shawn Graham,
Ian Milligan, Scott Weingart, and Kim
Martin
World Scientific Press, 2022

Introduktion + Kapitel 1. & 4 (KW3).

Introduction

In early 1996, the web was ephemeral. By 2001, the web remembered. Today, most of us know that when we share something on the web—a tweet, a blog post, an article, a photo—it can last forever. Yet longevity is not an innate feature of the web. The development of the web’s memory was not accidental, nor was it the product of a coordinated master plan. What began as worries amongst research librarians, technologists, futurists, and writers from the Second World War onwards laid the groundwork for today’s digital memory. If, in the mid-1990s, commentators worried about a “digital dark age,” we are now in an age of historical abundance. Memory institutions preserve petabytes of information every year, much of it generated by ordinary people as they go about their everyday lives.

The specter of a “digital dark age” haunted libraries by the mid-1990s, portending a dark future with no memory. “The digital medium is replacing paper in a dramatic record-keeping revolution,” warned Jeff Rothenberg in a January 1995 *Scientific American* article, adding that “such documents may be lost unless we act now.”¹ Fears only escalated over the coming years. The combination of more data than ever before being stored, with the need to preserve it over a longer time frame than usual, was, as information scholar Margaret Hedstrom put it apocalyptically in 1997, “a time bomb.”² Terry Kuny wrote in 1997 at the International Federation of Library Associations conference that to be digital meant “being

---

CHAPTER ONE

Why the Web Could Be Saved
From Machine-Readable Records to Digital
Preservation

Without intervention, a conversation, an event, an action—anything that happens, really—is eventually (and usually quickly) forgotten. Perhaps the event lives on for a bit longer in our human memory, before being lost through aging or death. Very occasionally, an event is documented as part of an official record. Or, also rarely, it is captured on a scrap of paper, in a diary, or by somebody’s iPhone recording video. Yet, unless this record is subsequently committed to long-term storage, it too will almost inevitably—eventually, inexorably—disappear.

Archives and libraries must think on long time scales to preserve and steward information. Since the advent of the modern historical profession in the late nineteenth century, historians have drawn heavily on primary documents—documents produced by the object of study or at the time of the event that the historian is studying—that are stored in and by archives. While source bases have more recently expanded to include oral histories, folklore, Indigenous stories, and beyond, there is still a professional bias toward the written word. Archives have never been complete or representative:

CHAPTER FOUR

From Selective to Comprehensive
National Libraries and Early Web Preservation

“The alternative to progress . . . is simple: the Library of Congress could become a book museum,” noted the authors of *LC21: A Digital Strategy for the Library of Congress*, a report commissioned and released in 2000 to help guide America’s de facto national library into the digital age. Being a book museum would not be a good thing. For “a library is not a book museum. A library’s value lies in its vitality, in the way its collections grow, and in the way that growth is rewarded by the diverse and innovative uses to which its collections are put.”¹ This aptly summarized the challenges facing libraries in the digital age.

Libraries—research, public, and national alike—were grappling with the challenge of moving from a model based on physical objects to one based on networked information. A considerable challenge was the ever-present problem of copyright. Much of the borrowing and access rights for national libraries, even when material was collected via legal deposit, was predicated on possessing physical objects. If the “original” copy of a publication sat on a corporate or personal server, it would be a reproduction when copied for library preservation.² For national libraries, stewards of

avsnittet om Kulturarw3

Averting the digital dark age

Milligan intresserar sig främst för så kallade **webbarkiv** – det vill säga, arkiv som är ***born digital*** och samlas in av både **nationalbibliotek** (som KB) och **Internet Archive**.

Men det är också en bok som uppmanar historiker att förstå **internet som ett nytt medium** – med fokus på dess teknik och hur internet-protokoll som TCP/IP egentligen fungerar.

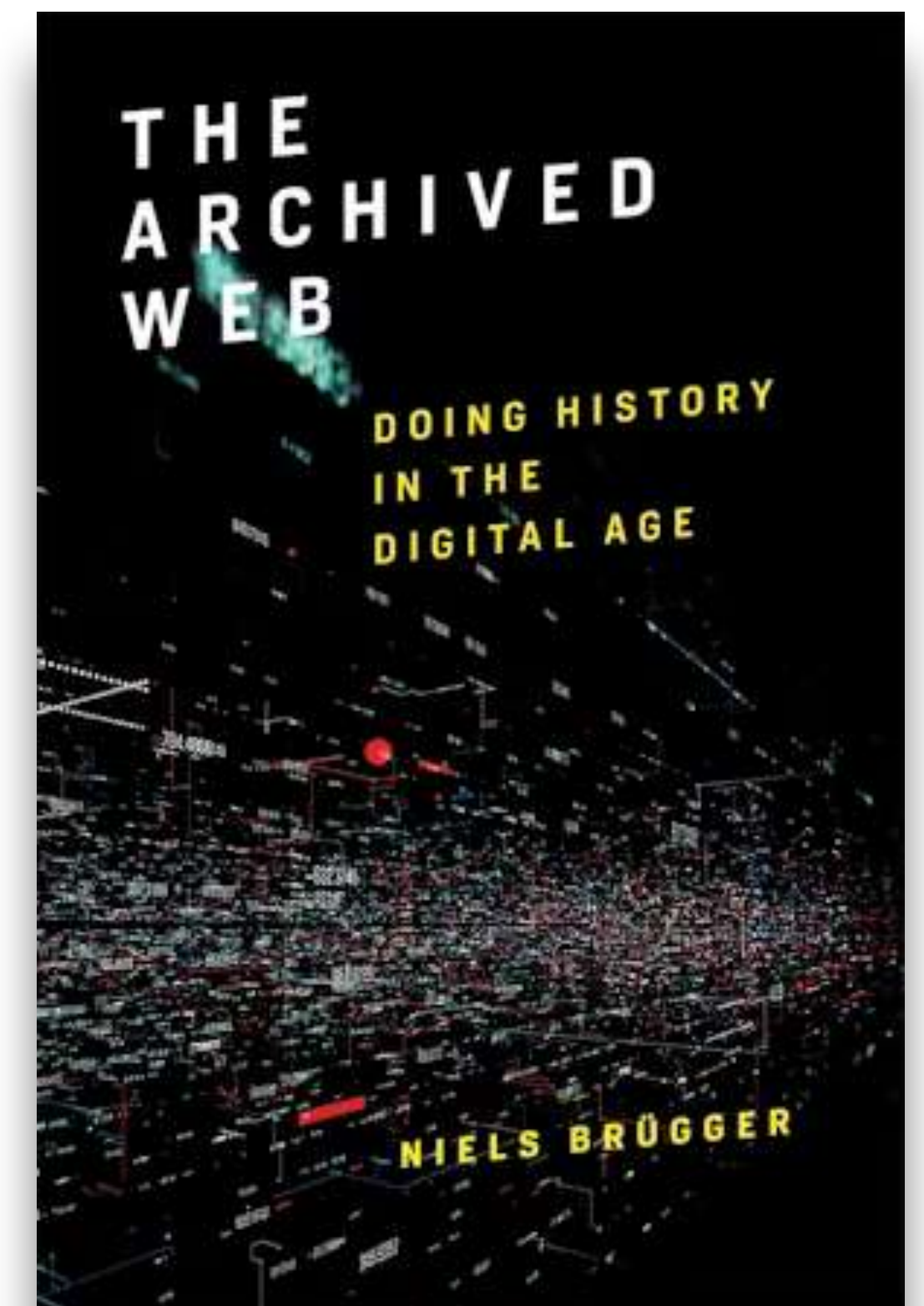
Analogt digitaliserat innehåll & born digital

Att digitalisering innebär **medietransfer** har vi talat om – men även arkivering av innehåll som är *born digital* förändrar detta material.

Analogt digitaliserat innehåll & born digital

I regel brukar man skilja på (1.) digitalt innehåll, (2.) born digital, och (3.) "reborn digital media".

"The latter category encompasses online born digital media collected by web crawlers that download openly available web pages and links, but where **the preserved content is altered during the same harvesting process.** To archive a web domain is to change it."

Milligan & digitalt bevarande

Eftersom Milligan intresserar sig för webbarkiv så blir frågan om **digitalt bevarande** central – och den gäller ju förstås all form av digitalisering av kulturarv. Hur ska datafiler med innehåll egentligen **bevaras över tid**?

Milligan & digitalt bevarande

Digitalt bevarande kan betraktas som **en process för att säkerställa att digital information** kan användas och tolkas av både dagens och framtidens användare.

Det handlar i regel om mer än att bara lagra data; informationen måste bevaras tillsammans med metadata som beskriver och identifierar innehållet. Det behövs därför **rutiner och strategier** så att information kan **förvaltas och migreras** till hållbara format

Milligan & digitalt bevarande

Milligan lyfter fram **tre olika tillvägagångssätt för att bevara digitalt kulturarv** – som kan användas separat eller i kombinerad form.

(1.) – "**migration** involves copying information to new media. As an example, data could be transferred from an external disk to a hard drive."

Milligan & digitalt bevarande

(2.) – "**standardization** involves moving material into a smaller number of longer-term file formats: migrating proprietary word processor files to PDF, for example, or standardizing a host of idiosyncratic image formats to JPEG."

Milligan & digitalt bevarande

(3.) – "**emulation** [a] solution that sees older operating systems and environments **virtually generated**. For example, the Internet Archive uses emulation extensively on its site to allow people to play early video games."

KB Mimer

I realiteten handlar digitalt långtidsbevarande mest om filtransfer och **migrering**.

Det **digitala arkivet** är därför **inte** **statiskt** – utan **dynamiskt**.

Distribuerad lagring – LOCKSS

Lots Of Copies Keep Stuff Safe.

The LOCKSS Program at Stanford Libraries provides open-source technologies and services for high-confidence, resilient, secure digital preservation.

Seven reasons why communities and organizations choose to use the LOCKSS Program's software and services. [Why LOCKSS >](#)

We can help you set up, integrate, and manage LOCKSS technologies, to reach your digital preservation goals. [Use LOCKSS >](#)

Capable and committed communities are every bit as vital to long-term digital preservation as technology. [Join LOCKSS >](#)

YouTube^{SE}

Sök

Digital Preservation in Libraries | Techniques, Challenges & Future

Library Facts
2 030 prenumeranter

Prenumerera

5

Dela

Spara

DIGITAL PRESERVATION IN LIBRARIES | Techniques, Challenges & Future

Search the history of over 946 billion **web pages** on the Internet.

WayBackMachine

 Enter URL or keywords

Internet Archive is a non-profit library of millions of free texts, movies, software, music, websites, and more.

 946B

 47M

 15M

 13M

 3.2M

 1.3M

 5.3M

 280K

 3.1M

Search

GO

[Advanced Search](#)

Archive News

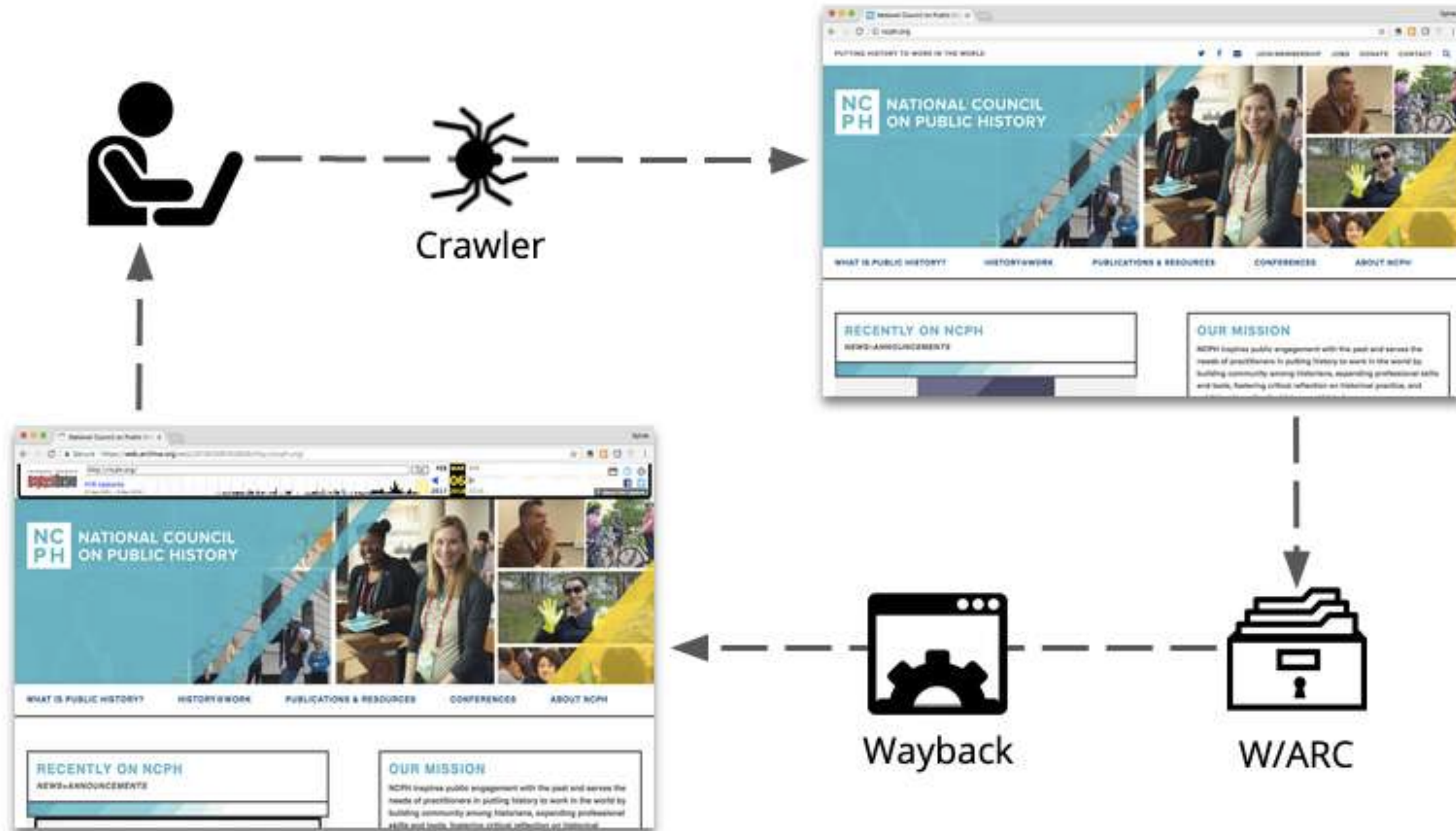
[More posts](#)

New to the Archive?

- How to search the archive
- How to download files
- Listening to music on the archive
- How do I find old web pages?
- >

Milligan & web archiving

... "a web crawler reaching across the ocean [of the web] ... a crawler visits a homepage and saves a copy ... it then makes a list of all the links on that page and went to each of them, downloading a copy of each. This process continued, until the entire website was saved ... "

Googlebot

"Google web crawler, also known as **Googlebot**, is **automated software** that systematically discovers and scans publicly accessible webpages on the internet by following links from page to page.

It visits new pages to gather information about their content, which is then used to build and update **Google's search index**, enabling the search engine to provide relevant results for user queries.

Googlebot [also] adheres to instructions in the **robots.txt** file to respect website owner preferences."

Calendar

Collections

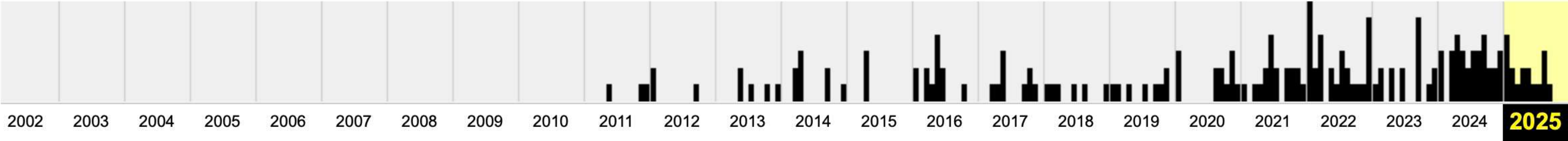
Changes

Summary

Site Map

URLs

Saved 179 times between May 3, 2011 and September 20, 2025.

JAN							FEB							MAR							APR						
			1	2	3	4							1				1				1	2	3	4	5		
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28		23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30			
														30	31												
MAY							JUN							JUL							AUG						
				1	2	3	1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4	5					1	2	
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
25	26	27	28	29	30	31	29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30

Pelle Snickars

[artiklar](#)[böcker](#)[föredrag](#)[rss](#)[english](#)[kontakt](#)[arkiv](#)[Sök](#)

Pelle Snickars är medievetare med fokus på både nya och gamla medier. Han har givit ut en mängd böcker; är docent i

filmvetenskap och arbetar för närvarande som forskningschef på Kungliga biblioteket. Han skriver regelbundet i *Svenska Dagbladet* om framför allt digitala frågor, och är därtill verksam i ett VR-projekt knutet till filmvetenskapen på Stockholms universitet.

Aktuella texter

“Motsägelsefull digital agenda” *SvD* 12/10, 2011 – pdf [här](#).

“Biblioteken sitter fast i en rävsax” *SvD* 22/9, 2011 – pdf [här](#).

“Lindgrens kritik träffar fel” *GP* 24/8, 2011 – länk [här](#).

“Övervakning leder inte framåt” (med Jonas Andersson) *SvD* 6/8, 2011 – pdf [här](#).

“iPad, boken och biblioteket” *Biblis* nr. 54, 2011 – pdf [här](#).

“Slösande rikt – och gratis” *SvD* 10/7, 2011 – länk [här](#).

Moving Data: The iPhone and the Future of Media / 2011-11-21

Den bok om iPhone som jag arbetat med under året är nu (till sist) aviserad på Columbia University Press sajt – [Moving Data: The iPhone and the Future of Media](#). Uppenbarligen kommer det att ta ytterligare ett halvår innan den finns i tryckt version – men det är faktiskt en riktig bra bok så den tål att väntas på.

[Kommentera >>](#)

DPLA / 2011-11-20

I USA blir planerna på ett gigantiskt digitalt bibliotek, Digital Public Library of America ([DPLA](#)) alltmer konkreta. Som SR rapporterade igår, [Planer på nytt digitalt världsbibliotek](#) håller formerna nu på att (än) mer konkret utarbetas. På Berkman Center for Internet & Society ligger man inte direkt på latsidan, och för en tid sedan tecknade DPLA exempelvis en avsiktsförklaring med [Europeana](#). “Two major digital library networks have reached an agreement to collaborate in ways that will make a large part of the world’s cultural heritage available to a large part of the world’s population”, kunde man bland annat läsa. DPLA-initiativet, som i hög grad drivs av Robert Darnton, är som påtalats i olika sammanhang en direkt följd av Googles bokskanningsprojekt. Vänner av ordning menar att bokarvet inte får (eller bör) kommersialiseras på detta sätt, och det kan man förvisso hålla med om. Men frågan är om bibliotekssektorn någonsin kan matcha näringsliv och en kontinuerligt innovativ nätbransch i detta avseende; Googles stora insats är ju lika konceptuell – ja, det går att skanna allt – som den är praktiskt orienterad. Före Google var det exempelvis nästan inget nationalbibliotek som betraktade skanning som en industriell process; *raison d’être* för dessa institutioner är snarare hantverket, om än i uppskalad version. Denna inriktning håller givetvis på att förändras, men utvecklingen går långsamt. Det riktigt intressanta med DPLA är att man just riktat sina blickar mot (national)bibliotekseuropa som ett slags korrektiv till Google. Från USA ses Europeana nämligen som en digital lösning för kultur- och bokarvet, på ett sätt som denna kulturarvsportal knappast framstår i en europeisk kontext. Här vittnar snarare en rad helt parallella initiativ som [The European Library](#) (TEL) eller [Europeana Libraries](#) om att någon digital konsensus inte direkt råder.

[Kommentera >>](#)

[Startsida](#) • [Sök och beställ](#) • [Söktjänster](#) • [Kulturarw3](#)

Sök och beställ

Ansök om lånekort

Söktjänster

Arken

Bläddra

Data.kb.se

Digitala SOU:er

Digitaliserade kortkataloger

Digitalt riksdagstryck

Filmarkivet.se

Kulturarw3

Svenska webbsidor från mitten av 1990-talet och framåt.

I Kulturarw3 kan du söka bland mer än 500 miljoner svenska webbsidor. De äldsta sidorna är från 1997, då projektet startade.

Så söker du

För att titta på de insamlade webbsidorna krävs att du kommer till KB i Stockholm och använder vår Kulturarw3-dator. Här anger du vilken webbadress (URL) du är intresserad av att titta på. Du kan alltså inte söka fritt på ett ord eller ämne, utan måste skriva in exempelvis "www.sf.se" för att hitta gamla sidor om Svensk filmindustri. Därefter kan du se vid vilka tidpunkter webbplatsen har samlats in.

Behöver du data för forskning?

Hör gärna av dig om du vill göra mer omfattande forskning kring webbsidor.

Kontakt:

kulturarw3@kb.se

Milligan & KW3

Till skillnad från andra nationalbibliotek som tidigt ägnades sig åt webbarkivering så valde KB inte att samla in ett utval – utan **hela .se-domänen**. "The National Library of Sweden adopted a comprehensive approach for two reasons. First, it worried about the **difficulty of proper selection** and worried that future researchers would criticize the choices that it made" – det vill säga, en fråga om **urval och maktrelationer** där KB riskerade att få kritik framgent.

Milligan & KW3

"Second, and provocatively, the Kulturarw3 team took the position that the **labor costs of selective curation** would outweigh the technological costs of storage.

The hopes were that a comprehensive approach would achieve three goals: gather the **most material**, be **less labor intensive**, and leverage the ever-**falling price of data**."

Kulturarw3

Svenska webbsidor från mitten av 1990-talet och framåt.

I Kulturarw3 kan du söka bland mer än 500 miljoner svenska webbsidor. De äldsta sidorna är från 1997, då projektet startade.

Ja – en **pionjärinsats**, utan egentligt regeringsuppdrag. Ett viktigt kulturarv samlades in som annars riskerade att gå förlorat.

Kulturarw3

Svenska webbsidor från mitten av 1990-talet och framåt.

I Kulturarw3 kan du söka bland mer än 500 miljoner svenska webbsidor. De äldsta sidorna är från 1997, då projektet startade.

Ja – en **pionjärinsats**, utan egentligt regeringsuppdrag. Ett viktigt kulturarv samlades in som annars riskerade att gå förlorat.

Nej – ett **misslyckande**, i princip har nästan ingen svensk forskare använt detta material på grund av bölig access. Enklare att nyttja Internet Archives och Wayback Machine.

KW3 & (bristande) tillgänglighet

"I Kulturarw3 kan du söka bland mer än 500 miljoner svenska webbsidor. De äldsta sidorna är från 1997, då projektet startade ... För att titta på de insamlade webbsidorna krävs **att du kommer till KB** i Stockholm och använder vår Kulturarw3-dator ... Hela innehållet i Kulturarw3 lagras på band. Det innebär att **det tar flera minuter att ladda in varje sida** efter en sökning."

Web Archiving

Backlog

1 250 prenumeranter

Prenumerera

👍 26

🔗 Dela

🔖 Spara

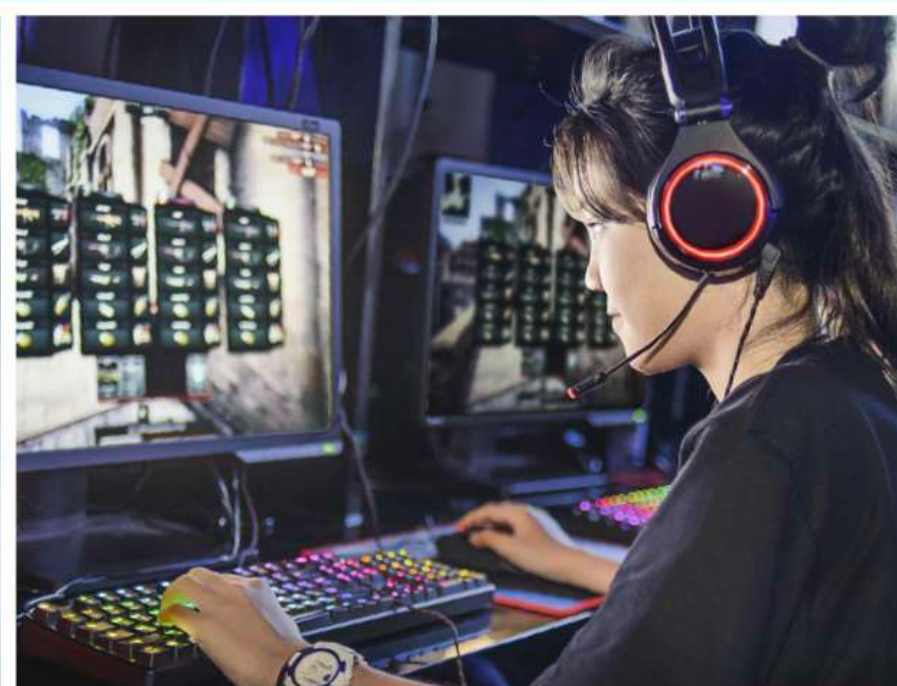
540 visningar för 1 år sedan #Preservation #CulturalHeritage #KnowledgeSharing

Curious about how the web is archived and preserved for future generations? This recorded webinar provides an introductory guide to web archiving, exploring its history, evolution, and theoretical foundations. Learn how archivists, historians, and researchers capture and preserve digital content, ensuring that websites, online records, and social media don't disappear over time. ...mer

Papper, poddar och ...

Pliktmateriallagstiftning för ett tryggt källmaterial

BETÄNKANDE AV
PLIKTMATERIALUTREDNINGEN

Papper, poddar och ...

Pliktmateriallagstiftning för ett tryggt källmaterial

BETÄNKANDE AV
PLIKTMATERIALUTREDNINGEN

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR
SOU 2021:32

BIBLIOTEKS BLADET

NYHETER ▾

IDÉER ▾

ENGLISH

LEDIGA JOBB

ANNONSERA

OM OSS

🔍 sök

[Start/Nyheter/Reportage/Efterlyser ny lagstiftning om e-plikten – och det brådskar](#)

REPORTAGE

Efterlyser ny lagstiftning om e-plikten – och det brådskar

20 jun 2024 • 6 min

Karin Grönvall har varit riksbibliotekarie i fem år. Hon vill se en ny pliktlagstiftning som speglar dagens medielandskap. Och det är bråttom.

FILM LJUD ETER DAK ALB

Pelle Snickars
AUDIOVISUELLA ARKIV
En svensk mediehistoria
1930–1990

ALB påbörjade sitt första digitala migreringsprojekt redan 1987 genom att föra över fonografinspelningar till så kallade DAT-kassetter.

ALB & SLBA

När DN 1992 gjorde ett reportage om ALB så var därför **konvertering och migrering av innehåll** till nya bärare något som upptog Sven Allerstrands tankar.

”[Jag] drömmer om att detta i framtiden ska ombesörjas av en datorstyrd robot. Nattetid när datorerna är lediga, då går roboten igenom arkivet, kontrollerar bandkvaliteter, gör nya kopior när så krävs”. Men ett sådant scenario krävde förstås att arkivets alla medier fanns ”lagrade i digital form” – en sådan **massdigitalisering** kommer att bli ”ett jättearbete”.

Journal Digital

Välj Quicktimeversionen av Journal Digital

Det här behöver du för att se filmerna

Introduktion

 [In English](#)

Rörliga bilder utgör ett fantastiskt audiovisuellt kulturarv över hela 1900-talet. Genom ett samarbetsprojekt mellan Sveriges Television och Statens ljud- och bildarkiv har mer än 60 års journalfilm och tusentals kortfilmer digitaliserats och samlats i databasen "Journal Digital". 5.554 filmer finns där allt som allt, mer än tusen timmars 1900-talshistoria.

På SLBA kan vem som helst komma in och titta på alla dessa filmer. I den här presentationen på webben finns en procent av materialet tillgängligt för påseende. Det kanske låter lite, men på följande webbsidor hittar du mer än femtio streamade filmer, vissa mer än tjugo minuter långa, samt ett rikt illustrationsmaterial och hundratalet introducerande texter till den svenska journal- och kortfilmshistorien.

Webbpresentationen "Journal Digital" är uppdelad i tio teman - [välj Filmtema](#)

Webbpresentationen "Journal Digital" är resultatet av ett samarbete mellan SVT och SLBA - [för info se Projektet](#)

journaldigital@slba.se

SLBA & massmigring

“För oss är digitalisering inte en fråga om att göra materialet mer tillgängligt eller att skydda originalet, utan digitalisering är **själva förutsättningen** för att informationen överhuvudtaget skall kunna överleva.” (Allerstrand)

Statens offentliga utredningar från [Utbildningsdepartementet](#)

Bevara ljud och rörlig bild. Insamling, migrering - prioritering

SOU 2004:53

Publicerad 13 maj 2004

Ladda ner:

> [SOU 2004:53a \(pdf 828 kB\)](#)

> [SOU 2004:53b \(pdf 931 kB\)](#)

Utgångspunkten har varit en koncentration på två huvudfrågor. Den första frågeställningen avser vilka insamlingstekniker som Statens ljud- och bildarkiv skall använda. Utredaren behandlar i betänkandet om Statens ljud- och bildarkiv skall göra egen inspelning (i direktivet benämnt egen referensbandning). Den andra frågeställningen avser förutsättningarna för det långsiktiga bevarandet av Statens ljud- och bildarkivs analoga samlingar. I detta avseende behandlas vad som krävs för att föra över materialet till digitala medier så kallad migrering.

SLBA & massmigring

Utredningen argumenterade för att det faktiskt skulle vara möjligt att genomföra ett **omfattande migreringsprojekt**. Om digitalisering – med hjälp av robotteknik – skulle fortgå under en tioårsperiod, så gjordes bedömningen att det nog gick att överföra och säkerställa bevarandet av alla radio- och tv-program från Sveriges Radio.

SLBA tilldelades därför 2005 ett extra anslag, varpå myndigheten satte fart med att bygga upp en med tiden omfattande **migreringsverksamhet**.

SLBA & massmigring

Massmigring hade mycket lite att göra med den typ av filmskanning eller studiekopiering som ALB/SLBA tidigare ägnat sig åt; nu handlade det istället om **migring i närmast industriell skala.**

SLBA & massmigring

När det gällde videoband konstruerades en **bandrobot** med tolv parallella videobandspelare som kunde laddas med knappt femhundra VHS-band. När en videokassett var klar ersatte en robotarm videospelaren med ett nytt band. **Migreringen fortgick i princip dygnet runt** och övervakades på en monitor där tolv parallella tv-program rullade konstant.

SLBA & massmigring

Massdigitalisering resulterade i två filtyper som per automatik placerades i **myndighetens masslagringssystem**; en högupplöst arkivkopia i mpeg-2-format, samt en forskarkopia med högre kompression i vc-1-format.

Journal Digital utgjorde mall för hur forskarkopiorna skulle **länkas samman med kataloginformation**; SLBA arbetade därför under denna tid intensivt med ett nytt katalogsystem – vilket sedermera resulterade i Svensk mediedatabas.

Sök i Svensk mediedatabas

Sök

Utökad sökningSöktips

Sortering: RelevansÄldst förstNyast först

Filter: Samtliga medietyper (391)

20. 13.00-15.00 P1 Göteborg

SR, P1, 1989-01-09

Radiosändning

Digitaliserat material finns.

21. 11.00-12.00 Historia att minnas

SR, P1, 1989-01-14

Radiosändning

Digitaliserat material finns.

22. 13.00-15.00 P1 Karlstad

SR, P1, 1989-11-27

Radiosändning

Digitaliserat material finns.

23. His Master's Voice : elektriska inspelningar 1925-1934

Arkivet för ljud och bild, cop. 1990

Ljudupptagning

Spår (1): För jag vill spela den första fiolen, Spår (11): Kom och blås, Spår (18): Ömsom vin och ömsom vatten, Spår (19): Ingenting att dricka och långtifrån land

Digitaliserat material finns.

24. 12.05-12.30 Forskarprofilen: Jarl Torbacke

SR, P1, 1990-08-16

Radiosändning

P1 Karlstad

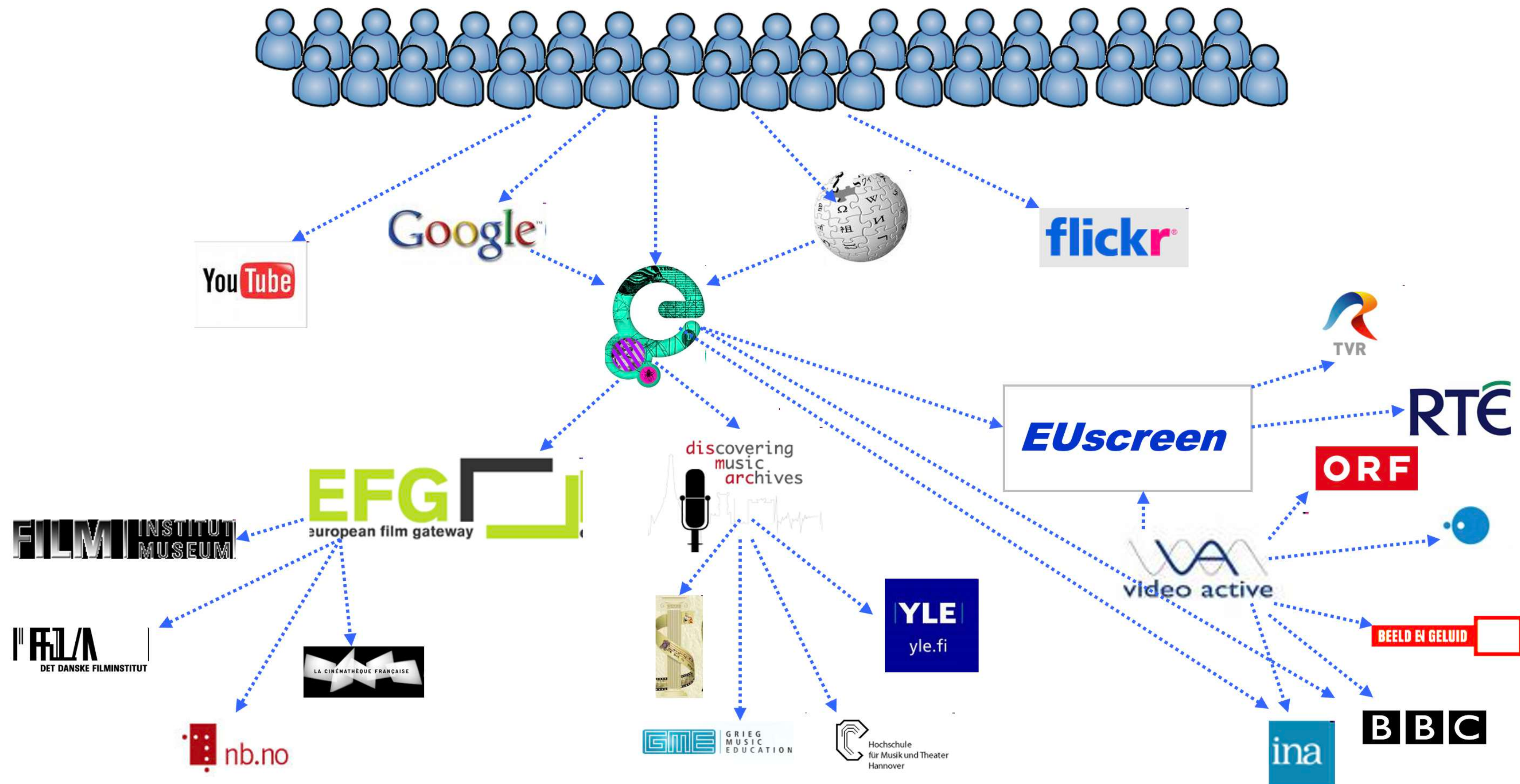
Stockholm : SR, P1, 1989-11-27 13.00-15.00

Titlar	
Serie	P1 Karlstad
Namn	
Personer	Wahlström, Sten (redaktör)
Utgivning	
År/datum	1989-11-27 13.00-15.00
Kanal	SR P1
Utgivning	Stockholm : SR, P1
Utgivningsland	Sverige
Produktionsnummer	3543-89/7004
Anmärkningar	
Tablåinnehåll	1. Kl 13.10-14.00: Reportage och gäster. a) Om ostindienfararen Göteborg - det gamla skeppsvraket från 1700-talet. I årets sista dykning har man fått upp bl a hela porslinstallrikar från 1700-talet. Prcddi. [Kc.44]. b) Världens största bokhandel Foyles i London och den aldrig sinande strömmen av litteratur om krig. Red Jörgen Weibull och Sten Wahlström. Ad-e [S:k]. c) Idrottens betydelse för landsortsstaden. Rb-c 2. Kl 14.00-14.25: Sveriges ljudradio. Magasinet om gammalt och nytt bland välljuden kring oss. Besök på Arkivet för ljud och bild. Medv Stig-Lennart Molneryd
Språk	svenska

SLBA & Europeana

Massdigitaliseringen av mediefiler gjorde också att SLBA tidigt blev spelbar på en **europaisk arena med kulturarvsprojekt** som var inriktade på att ge access till audiovisuellt kulturarv från olika länder.

Discover Europe's **digital** cultural heritage

Search, save and share art, books, films and music
from thousands of cultural institutions

 Search 60+ million items

[illegible]

... **högst olika strategier för att digitalisera kulturarv.**

ENKLASTE VÄGEN TILL DIN HISTORIA

Bygg ditt släkträd med Sveriges mest kompletta tjänst för släktforskning

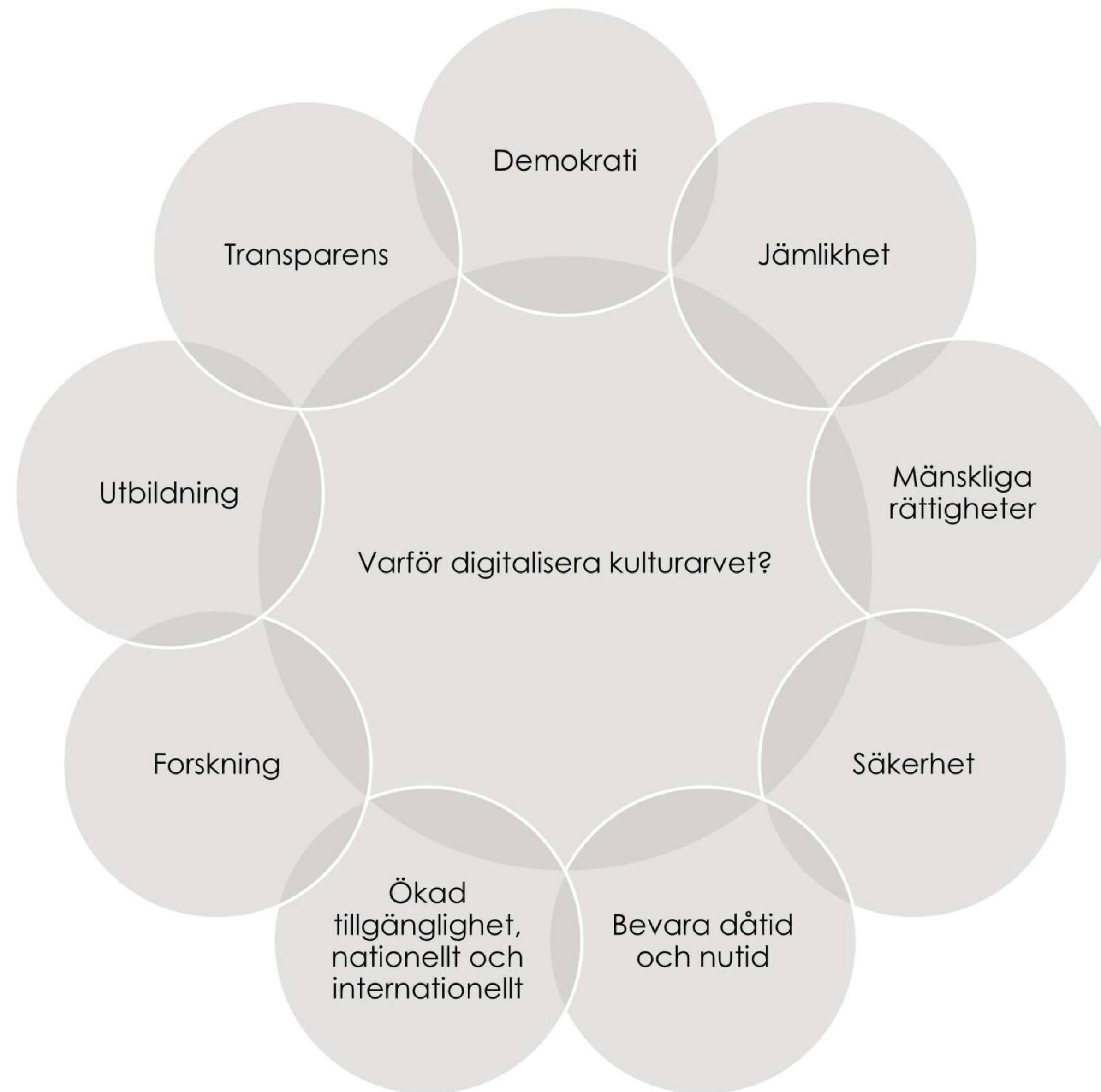
[PROVA GRATIS](#)[LÄR DIG MER](#)

Digisam

Samordning via **Digisam** – det nationella sekretariatet för digitalisering, digitalt tillgängliggörande och digitalt bevarande av kulturarvet – som **inrättades 2011**.

Sekretariatet placerades till en början på **Riksarkivet**, men flyttades (något förvånande) 2017 till **Riksantikvarieämbetet** – där det (ännu mera snöpligt) helt avvecklades 2023.

Digisam

Digisam

Digisam

Vägledning till digitalt bevarande

Digisam

 Digisam

Vägledande principer för arbetet med digitalt kulturarv

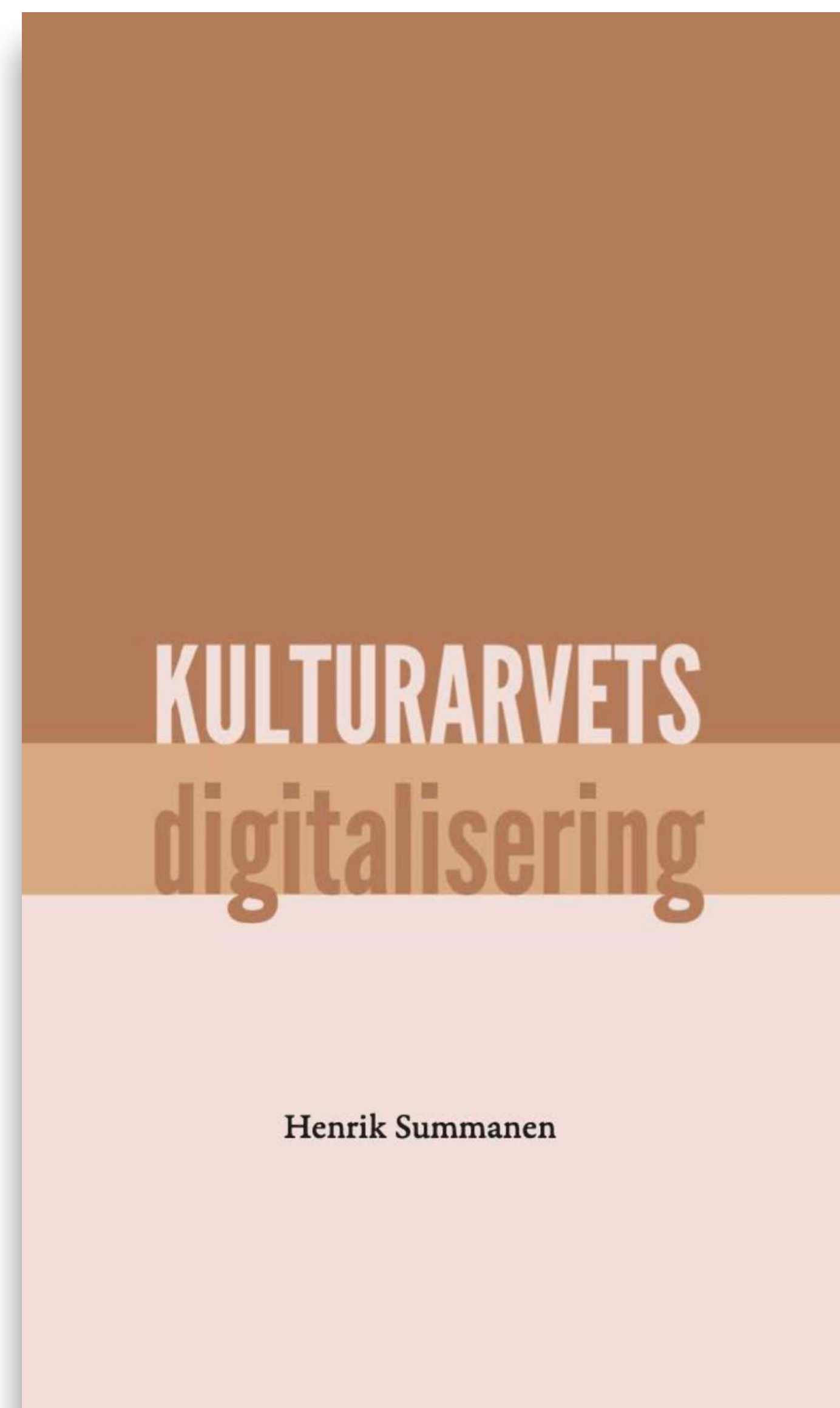
Digisam & vägledande principer

"För att möjliggöra **effektivt samarbete** mellan ett stort antal aktörer krävs en samling överenskomna grundläggande principer. Principerna är tänkta att användas som stöd för inriktning av beslut och bidra till att **samordna digital informationshantering på ett effektivt och ändamålsenligt sätt**. Principerna är indelade utifrån områdena **styra, producera, använda och bevara**.

Digisam

Dessa rapporter är utmärkta – och **läsvärda**. Det är därför jag vill **nämna och tipsa om dem**.

Intentionerna med Digisam var överlag goda – och arbetet resulterade också i flera andra utmärkta publikationer såsom Henrik Summanens bok *Kulturarvets digitalisering* (2023).

Digisam

Men samordning är svårt – större ABM-institutioner har i regel en **egen agenda**. De **konkurrerar** också om extra medel från statsmakten.

Generellt har den svenska ABM-sektorn haft svårt att ställa om verksamheter i digital riktning eftersom de analoga arkiven (Riksarkivet) eller pliktexemplaren (KB) fortsatt behöver hanteras. Att **omfördela budget i digital riktning** har därför varit mödosam.

– tack!

